

DIRVA

Nr. 56

Gegužis-May 15, 1961

Cleveland, Ohio

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

ŽENEVON SUSIRINKO 14 VALSTYBIŲ DELEGACIJOS, BET KONFERENCIJA NEPRADĖTA

Gegužės 12 Ženevoje turėjusi prasidėti 14 valstybių konferencija dėl Laoso ateities atidėta, kol bus susitarta, kas turi konferencijoje atstovauti patį Laosą.

JAV iš anksto buvo parėžusios, kad toje konferencijoje nedalyvaus, kol nebus gautas trijų valstybių kontrolinės komisijos patvirtinimas apie ginklų paliaubų įsigaliojimą. Dėl tų paliaubų kovojančios pusės buvo bandžiusios tartis, tačiau net nespėjo sutarti, kurioje vietoje ir kokio masto derybos turėtų vykti.

Nepaisant to, prieš pat planuotą Ženevos konferencijos atidarymą buvo gautas kontrolinės komisijos pranešimas, kurį drauge išnagrinėję JAV, Britanijos ir Prancūzijos užsienių reikalų ministrai priėjo išvados, kad ginklų paliaubos jau nebesudaranti problemos. Vėliau išsprendė, kad tą rytą prasidėjęs "monsūno" sezonas, lietuvių periodas, suardė ne tik planuotą naują kovojančių pusių susitikimą, bet ir visus kontrolinės komisijos projektus. Lietuvių periodo metu Laose neįmanomi ne tik joki kariniai veiksmai, bet ir iš viso bet koks susisiekimas.

Dabar pagrindinė nepasidėjusios konferencijos problema sudaro klausimas, kas turi joje atstovauti Laosą: vyriausybė, Souvanno Phoumas neutralistai ir Pathet Lao "sukilėliai". Sovietija reikalauja susodinti visas tris frakcijas. JAV — tik vyriausybės delegaciją, kuri dar neatvyko, bet jau esanti pakeliui. Britanija ieško kompromiso.

Privačiuose pasitarimuose siūloma keletas idėjų:

- pradėti konferenciją su "tuščiomis kėdėmis", t. y. jokiai laosiečių delegacijai nedalyvaujant pirmuosiuose posėdžiuose;

- "dviguba reprezentacija" — su delegacijomis iš

Vientiano vyriausybės ir vadinamos neutralistų frakcijos;

- "triguba reprezentacija", t. y. įleisti visus tris sovietų reikalaujamas delegacijas, bet tik stebėtojų teisėmis.

Sovietija apkaltino valst. sekr. Rusk, kad jis vykdas "hipokritišką dvigubą žaidimą", tačiau aiškino, kad tas žaidimas negalės tęstis be galo, nes pasaulis nepritarsiąs karo tęsimui Laose.

Tuo tarpu valst. sekr. paruošė JAV pasiūlymus La-

oso krizei išspręsti. Juose reikalaujama:

- visų konferencijos dalyvių sutarimo respektuoti Laosą suverenumą ir neutralumą, nepaisant kokio sąstato vyriausybę laosiečiai sutartų pastatyti;

- sukurti inspekcijos mechanizmą, kuri turėtų užtikrinti pasaulį, jei bet kuri svetima jėga bandytų kištis į Laosą reikalus.

Tuo tarpu neaišku, kada ir ar iš viso bus prieita prie pasiūlymų svarstymo.

Ganos provokacija Angoloje

Portugalų administracijos organai Angoloje sugavo 71 ganietį, kurie dalyvavo teroristų gaujose, siekiančiose išstumti portugalus iš tos Vakarų Afrikos teritorijos.

Šiuo metu tarp Lisabonos ir Angolos administracijos atstovų vyksta pasitarimai, ką su jais daryti. Kai kurie Portugalijos sostinės sluoksniai būtų linkę juos atgabenti į Lisaboną ir spaudos konferencijoje išryškinti Portugalijos teigimus, jog Angolos neramumai yra kurstomi ir diriguojami iš užsienio.

Per pastarąsias septynias savaites Angoloje nužudyta per 1000 baltųjų ir nežinomas negrų skaičius, nes neskelbiama, kiek yra žuvusių nuo portugalų karinių ir policinių vienetų.

Sugautieji ganičiai, nepaisant ar jie bus ar nebus gabenami į Lisaboną, vėliau greičiausiai bus grąžinti Ganai su įspėjimu, kad vėliau sugautiems bus taikomos griežtesnės priemonės. Portugalų administracija jau anksčiau įtarė, kad Ganos vyriausybė talkininkauja teroristams, juos apmokydama, aprūpindama kariniais reikmenimis ir finansuodama. Ganos instruktoriai dirbą teroristų apmokymo centre netoli Thysvilės, buvusioje belgų Kongo, Kongo pusėje esą pastebėti Ganos armijos autovežimiai, kurie galėtų turėti ryšio su pranešimais apie Ganon

atsiųstas naujas sovietų ginklų siuntas.

Pastarosiomis dienomis įvykdyti teroristų puolimai prieš portugalų lauko aerodromus Namuacongo ir Carmoną, kaip tikluma, galėtų reikšti pasiruošimus gabenti didesnių ginklų kiekius oro keliu — iš Ganos ar kitos sovietams parankios vietos.

Paskutinėmis dienomis Angolon atvyko nauji portugalų kariuomenės kontingentai, kurie pradeda žygiuoti krašto šiaurines provincijas. Bendras portugalų karinių jėgų dydis Angoloje siepiamas, bet žinoma teigia, kad jis siekia tarp 15,000 ir 18,000. Iš jų apie 10,000 esama portugalams lojalų negrų. Kai pirmieji neramumai Angoloje prasidėjo portugalai ten turėjo 2,000 baltųjų ir 6,000 negrų kareivių.

TRUMPAI

- JAV senatas priėmė įstatymo projektą, pagal kurį prezidentui Kennedžiui bus suteikiama daugiau teisių, plečiant pagalbą už geležinės uždangos esantiems kraštams, kai tai atrodytų naudinga JAV interesams.

- JAV darbo departamentas paskelbė pirmus "reikšmingus" ženklus, rodančius JAV ūkinio atoslūgio mažėjimą. Tačiau priduriama, kad būklė gerėsianti lėtesniu tempu, negu 1958 metais.

- Varšuvos radijas paskelbė, kad Sovietija labai artimoje ateityje išleisianti didesnį erdvės laivą su 2 ar 3 astronautais, ir laivas apskrisiąs "kelias" orbitas.

"Dabar Amerikoje veikiantiems lietuvių teatrams suskaičiuoti visiškai pakanka vienos rankos pirštų" sako Clevelando Vaidilos Teatro aktorius ir režisierius Petras Maželis. Vaidilos Teatras, per aštuonerius metus sugebėjęs duoti gerų pastatymų, išsilaiko tik žiūrovų ir remėjų pagalba. Šį šeštadienį, gegužės 20 d. Slovėnų salėje, Clevelando ir apylinkės lietuviai turės progos pamatyti Vaidilos Teatro naują pastatymą — Antano Rūko 3-jų veiksmų komediją "Vieno kiemo gyventojai". Nuotraukoje: režisierius Petras Maželis.

Jono Dunduro nuotrauka

KUBA SKELBIA, KAD GVATEMALA PLANUOJA KARĄ

Kuba apkaltino Gvatemalą, kad toji planuojanti tariamą Kubos invaziją į savo kraštą, kuri suteiktų priekabę paskelbti Kubai karą. Esą, Gvatemalos prezidentas Miguel Ydigoras užsisakęs nemažą "jankių lėktuvų", kuriuos uždažęs Kubos vėliavomis ir ruošiasi iš jų mėtyti bombas savo krašte, kai tik Washingtonas įsakytų paskelbti karą Kubai. Tai suteiksia progą naujai "jankių" invazijai į Kubą.

Praeitą savaitę Kubos milicija sulaukė į amerikiečių laivyno bazę Guantanamo kursuojančius autobusus. 3,200 darbininkų, kurių dalis gyvena net už 20 mylių, turėjo ieškotis kitų priemonių darbovietai pasiekti. Bazės administraci-

ja, sužinojusi trukdymus, siuntė savo autobusus patikrinti darbininkų prie bazės ribų; amerikiečių autovežimiams išvykti už bazės ribų neleidiama.

Nepaisant trukdymų, darbas bazėje vykęs normaliai, bet režimo propaganda prieš bazę stiprėja. Radijas pradėjo rekti apie lėktuvų "grasinančius skraidymus", kaltindamas, jog amerikiniai lėktuvai, pakilę nuo lėktuvnešių, vykda šaudymo pratimus Kubos teritorijoje. Tai reiškia naują "jankių agresiją". Pats Castro per televiziją kurs-tę gyventojus prieš amerikiečius, sakydamas, jog laivyno bazė esanti "korupcijos ir kitų blogybių lizdas".

Tuo tarpu iš Meksikos sklinda žinios, gautos iš Kubos ir Dominikos Respublikos, kad abiejų kraštų diktatoriai, Fidel Castro ir Molina Trijillo, esą pasirašę slapta nepuolimo ir gal net savitarpinės pagalbos sutartį. Pagal ją Dominikos respublika pasižadėjusi areštuoti Castro priešus, o Kuba — prieš Trujillo nusistačiusias grupes. Nors tokia sutartis iš paviršiaus atrodo paradoksiška, bet tikima, kad diktatoriai siekia sumažinti vidinius sunkumus savo kraštuose, pagelbėdami vienas kitam.

Iš Kubos ambasados Meksikoje pabėgo du diplomatai, kaip jie pareiškė, nepritardami režimo pradėtai antireliginei kampanijai. Tuo tarpu valstybinis Kubos televizijos tinklas transliavo pasikalbėjimą su tariamu katalikų kunigu, kuris pareiškė, kad visi Romos katalikų dvasiškiai, nebeindradarbiaujau su Castro re-

žimu, turį būti laikomi išdavikais. Stebėtojai priduria, kad "pasikalbėjimas" atrodęs iš anksto surežisuotas, nes buvo perkrautas įvairiais, tiesiog fantastiškais kaltinimais katalikų Bažnyčiai.

Ameriką dar pasiekia pabėgėliai sako, kad dvasiškijos valymai Kuboje taip sumazinę jų skaičių, kad paimdamos jau laikomos tik didesnė Kubos bažnyčiose.

JOHNSON PAŽADĖJO DIDINTI PAGALBĄ P. VIETNAMUI

JAV viceprez. Johnson, šiuo metu atliekantis faktų rinkimo misiją Azijoje, pareiškė, kad Jungtinės Valstybės bendradarbiausiančios "petys petin", siekiant P. Vietnamo pašalinti skurdą ir socialines negeroves.

Viceprez. Johnson atsisakė komentuoti pasitarimo detales, tačiau patiria, kad prez. Ngo Dinh Diem prašęs pagalbos padidinti savo armijai bent dviem dešimtims tūkstančių vyrų. Kraštas dabar turi apie 40,000 civilinės gvardijos ir apie 150,000 reguliaros kariuomenės, kurią norėtų padidinti iki 170,000 vyrų.

Viceprez. Johnson laikraštininkams pareiškė, kad JAV rūpestingai apsvarstysiančios P. Vietnamo karių jėgų padidinimo klausimą — gal net didesniu mastu, negu prez. Ngo Dinh Diem prašė, ir prisiimsiančios padidinimo išlaidas. Jis taip pat minėjo, kad planuojanti Pietryčių Azijoje įrengti karinio apmokymo centrą kovai su komunistiniais partizanais.

Violončelistas P. Armonas Los Angeles lietuvių staigmenai pagrojęs keletą dalykų Kultūros Klubu būdvėje gegužės 6 d. L. Kančausko nuotrauka

Architektas Arbas Los Angeles Kultūros klubo mėnesiniame susirinkime sukuria modelį ir skaitė paskaitą apie moderniąją architektūrą. Nuotraukoje po paskaitos rašytojai J. Gliuda, J. Švaistas - Balčiūnas ir prof. M. Biržiška klausosi arch. Arbo (dešinėje) papildomų paaiškinimų prie pastatų modelio. L. Kančausko nuotrauka

Merkinės piliakalnis Lietuvoje, garsus savo istorija ir padavimais.

SOUVANO PHOUMOS NEUTRALIZMAS

2. Priešai – tik amerikiečiai

Antrasis Souvano Phoumos režimas tęsiasi labai trumpai, nes generolas Nosavanas netrukus sudarė provakarietišką princą Boun Oum vyriausybę. Princas Boun Oum, labai primenantis nevykėlį Indokinijos imperatorių Bao Dai, yra kilęs iš tos dinastijos, kuri valdė pietinę dabartinio Laosą dalį -- Čampasako karalystę. Toji dinastija 1946 metais atsisakė visų pretenzijų į sostą tuometinio karaliaus Sisavongo Vongo naudai.

Antrą kartą Souvanna Phouma pabėgo į Kambodiją. Tačiau netrukus pasirodė, kad šį kartą prabangus egzilis (jis su savo elegantiška žmona gyvena Kambodijos sostinėje Phnom Penh, karalienės padovanotoje modernioje viloje) pradėjo nešti pelningus vaisius.

Nosavono -- Boun Oum režimas nepajėgė sulaukyti besiveržiančių Pathet Lao jėgų, kurios, įsistiprinusios "Asočių lygumoje", gerai aprūpinamos sovietų ginklais, iš pagrindų pakeitė savo taktiką. Prokunistams padėjo ne tik sovietinis oro tiltas, bet dar daug karališkosios armijos apatija. Komunistai dabar daug greitesniu tempu skynė lengvus laimėjimus, ir šiuo metu nedaug betruksta, kad kraštas galutinai taptų komunizmo grobiu.

O princas Souvanna Phouma iš Kambodijos vėl pradėjo vaidinti neutralaus tarpininko rolę. Kaip nušalintas, bet komunistinio bloko tebeprispažįstamas "vienintelis legalus Laos premjeras", jis pradėjo keliones po pasaulį.

Ir tuo kritišku momentu, kada Laosą krizė galėjo išvirsti ant rąja Korėja, didžiųjų valstybių karu džiunglėse, New Delhyje, Londone ir Paryžiuje jis galėjo valdančiuosius sluoksnius įtikinti, kad vienintelis pilietinio karo sprendimas esąs jo rankose.

Iš tikrųjų, šis karas tėra tam tikros rūšies princų kivičas. Laosą žemdirbių tauta, tebegyvenanti lygiai primityviai, kaip prieš 100 ar 200 metų, mažai jame dalyvauja. Net tuo metu, kai atvyksta į gyvenvietes tankų kolonos ir į pozicijas sustatomi kulkosvaidžiai, tęsiamos linksmos ir margaspalvės religinės šventės, ir Budos dvasia, draudžianti žudymą, Laosą karališkosios armijos kareiviams sukelia daug skrupulų, kai reikia šaudyti į mažiau religingus priešus, todėl gana dažnai jie traukiasi, vengdami susidūrimų.

Kambodijoje princas Souvanna Phouma atleido visus savo neapykantos amerikiečiams varžtus. "Mano pasitikėjimas Amerika buvo nekartą apviltas," aiškino jis korespondentams, prieš pradėdamas didžiąją kelionę. "Daugiausiai ji apvylė ambasadorius Browne, kuris manpakartotinai tikino, kad Amerika nesiikišanti į mūsų vidaus reikalus. O iš tikrųjų amerikiniai instruktoriai atsigabeno antikomunistų į sostinę Vientianą, kad mane iš ten išvystų."

Tuo metu, kai šis pasikalbė-

simas su laikraštininkais vyko jo puošnioje viloje, Kambodijos sostinėje, amerikiečių instruktorių grupė dar nebuvo paversta karine misija, ji tada vadinosi Program Evaluation Organization, Phouma tada pabrėžė, kad pagrindinė taikos atstatymo Laose sąlyga esanti "šios užmaskuotos grupės" skubus, ir besąlyginis išsivartymas iš krašto, kad joks amerikietis neturi maišytis Laose.

Korespondentams atkreipus dėmesį, kad š. Vietnamo komunistai netik instruktuoją priešingos pusės, Pathet Lao, dalinius, bet sovietiniai lėktuvai dar be paliovos gabeną jiems ginklus, PHOUMA trumpai nukirto: "Tai netrukus liausis!" Jis aiškino, kad neseniai lankęsis prokumunistų okupuotoje teritorijoje ir kalbėjęs su Pathet Lao vadais ir parašiutininkų kapitonu Kong Le. "Jie manęs klausio", aiškino Phouma. "Jie vykdys, ką aš pasakysiu."

Tiesa, kelionės po Vakarų Europos kraštus Phouma kalbėjo atsargiau. Galbūt dėlto, kad jis vistiek matė pergalę savo pusėje: jo grįžimas į Laosą užtikrintas, Vakarų valstybės jau buvo pritarusios jo reikalaujamos koalicijos su komunistais idėjai, buvo kalbama apie 14 valstybių konferenciją ir eventua-

liai laukiama tokios pat sudėties kontrolės komisija. "Kennedis yra vienintelė mano viltis," pareiškė jis, siūlydamas atvykti į Washingtoną.

Bet reikėjo dar prieš tai susitikti su Chruščiovu. Staiga Souvannos Phoumos kompromisinė prigimtis sugriežtėjo. Vizitas į Washingtoną buvo atšauktas po pirmojo susitikimo su Chruščiovu. Šiandien dar neaišku, ką Chruščiovas jam pažadėjo ilgų pasitarimų metu, bet neabejotinai tie pažadai buvo pradėti nuo priminimo, kad JAV vyriausybė jo nelaiko legaliu krašto premjeru, o Sovietija laiko. Juk jau ne kartą Amerika tave apvylė, ar ne? Per Pekiną jau pradėjo organizuoti savojo tipo "koaliciją" -- su komunistine dauguma. Tai dabartinis jo neutralizmas.

Žinoma, buvo klaidinga pažiūra, kad iš apsnūdusio Laos, visais laikais buvusio buferine valstybėle tarp pusiau priklausomų karalių ir kunigaikščių, būtų galima išugdyti antikomunistinės kovos tvirtovę. Bet, Amerikai dabar siekiant Laosą neutralizavimo, miglotasis Phouma neabejotinai suvaidins didelį vaidmenį. Tai nelaimė, kad jo neutralizmas jau turi komunistinį atspalvį.

DOLERIAI IR CENTAI

KĖSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Beveik kiekvienas amerikietis yra kapitalistas

Praeitą savaitę Baltųjų Rūmų ir Wall Street pareigūnų iniciatyva buvo paskelbta "Investavimo į Ameriką" savaitė.

Nors tik viena metų savaitė turi šį oficialų titulą, bet investavimas į Ameriką ir jos pramonę vyksta kasdien. O šis investavimas pasireiškia įvairiais būdais.

Ūkinio atoslūgio metu amerikiečiai sudėjo netoli 18 milijonų dolerių trim taupymo būdais: taupymo sąskaitomis, U.S. taupymo ląkštais ir gyvybės apdrauda. Šioje sumoje nėra įskaityta įvairios akcijų, paskolų ląkštų ir nekilnojamo turto investicijos.

Investuotas pinigas, neatsižvelgiant kur, dažniausiai atneša investuotojui ir investavimo institucijai uždarbį. 1960 metų pabaigoj gyvybės draudimo bendrovių rezervas buvo \$96,100,000,000; U.S. taupymo ląkštų -- \$45,700,000,000; komercinių bankų taupymo sąskaitos -- \$67,500,000,000; taupymo ir paskolų draugijų depozitai -- \$62,200,000,000; mutual taupymo bankų depozitai -- \$36,300,000,000; kredito unių sąskaitos -- \$4,600,000,000 ir pašto taupymo sąskaitos -- \$836,000,000.

Beveik kiekvienas amerikietis yra kapitalistas. "Investavimo į Ameriką" savaitės organizatoriai praneša, kad:

* 35 milijonai gyventojų turi

savus namus;

* 22 milijonai turi taupymo sąskaitas;

* 115 milijonų turi įvairius draudimus;

* 15 milijonų turi akcijų investicijas.

*

Kas yra ekonominė laisvė? Šis terminas nieko bendro neturi nei su politika, nei su turtu, nei su įvairiomis socialinėms klasėmis. Tai yra gyvenimo būdas, kuriame jūs, kaip individai, esate svarbūs. Eilė mažų, dažnai visai nepastebimų dalykų, sudaro šį gyvenimo būdą.

Weekday žurnalas šiaip apibūdina JAV ekonominės laisvės sistemą:

Ekonominė laisvė yra teisė atidaryti gazolino stotį, įsigyti maisto krautuvę ar nusipirkti ūkį.

Ekonominė laisvė yra teisė ginčytis.

Ekonominė laisvė yra teisė pagal norą taupyti pinigus ar juos išleisti.

Ekonominė laisvė yra teisė žiūrėti į policininką, kaip mūsų saugotoją, į teisėją kaip į bėdos atvejo draugą.

Ekonominė laisvė yra teisė auginti savo vaikus pagal savo nuožiuą.

Ekonominė laisvė yra teisė kalbėti apie ką nori.

Ekonominė laisvė nieko bendro neturi su jūsų turimais ar netu-

PASLAPTINGAS PENKETUKAS (4)

Pirmasis smūgis

William Skardon pareikalauja Portlando laivyno bazės tarnautojų asmeninių bylų. Keturias naktis jas tikrina. Staiga susiduria su įdomiais duomenimis:

"Henry Frederik Houghton, 55 metų, gyvena... užsiėmimas... 23 metai tarnybos britų karo laivynė, atleistas 1945 metais, tarnavęs 1951 - 52 metais britų laivyno štabe Varšuvoje..."

Britų laivyno štabe Varšuvoje? Šis sakinyss jam neišeina iš galvos. Žinoma, tai gali būti nesąmonė! Bet lygiai kviaila ir ta istorija su svastika... Skardon nusprendžia Houghtoną "paimiti ant taikiklio".

Jis nusiunčia savo agentą į Portlandą. Ir jo įgaliotinis jau po poros dienų praneša:

"Tas Houghtonas draugauja su Ethel Elisabeth Gee, 46 metų, prieš septynerius metus mirusio kalvio dukterimi, dabar gyvenančia Portlande. Ji yra konstrukcinių planų registratūros skyriaus tarnautoja. Ji yra žinoma teniso žaidikė ir Portlande dar žinoma Bunty pravarde."

Bet Skardoną sudomina tik tolesni pranešimo skatiniai:

"Kartą per mėnesį, būtent pirmąjį kiekvieno mėnesio šeštadienį, Henry Houghton ir Ethel Gee važiuoja į Londoną. Jie visada įsėda į tą patį traukinį, kuris 15:20 valandą ateina į Waterloo stotį."

Kiekvieną pirmąjį mėnesio šeštadienį! Tai sutampa ir su žiniomis apie tariamąjį Lonsdale, apie kurį žinoma, kad jis kiekvieną pirmąjį mėnesio šeštadienį susitikinėja su nepažįstamais asmenimis toje pačioje gatvėje.

Tinklas pradedamas traukti.

Bet praeina dar dvylika mėnesių. Henry Houghton ir Ethel Gee jau nebeišleidžiami iš akių. Nuo ankstumos iki vėlumos sekamas Lonsdale. Radijo sekimo aparatų pagalba taip pat šis tas daugiau patiriama Ruislipe: artėjama prie Peter John Krogerio knygyno - antikvariato pastato. Iš to arba kurio nors greito namo siunčiamos slaptojo siųstuvo transliacijos.

William Skardon jau pasidarė įšvadas:

rimais pinigais, ar su jūsų darbo rūšim.

Ekonominė laisvė yra jūsų teisė būti individui, o ne bereikšmiu numeriu, klausančiu vienos grupės įsakymų ar nurodymų.

Ekonominė laisvė yra eilė mažų ir dažnai nepastebimų dalykų suma - suma, kuri tik tada pajuntama ir suprantama, kada ji būna atimama.

*

Artimoje ateityje automatai pradės pardavinėti muzikos plokšteles. Šios automatinės mašinos bus įrengtos gazolino stotyse, vaistinėse, kinuose - visur, kur tikimasi rasti didesnę žmonių susibūrimą.

Parduodamų plokštelių įvairumas bus ribotas, todėl reikia manyti, kad ten bus tik pačios populiariausios plokštelės.

Tad, pavyzdžiui, Mozarto minuetų mėgėjams ši naujenybė, be abejo, bus labai menkas ir nereikšmingas patarnavimas...

* dar neišaiškintu keliu tas Lonsdale užmezgė ryšį su Henry Houghtonu Londone ar Portlande, jam įsivėlus į šnipinėjimo "karjerą" greičiausiai Varšuvoje.

* Houghton pats neprieina prie slapty dokumentų, todėl užverbavo Ethel Gee, per kurios rankas eina visi slapčiausi brėžiniai ir jų aprašymai, kad ji paruoštų tų dokumentų kopijas.

Ji, kaip atrodo, dirba labai apsuksriai: įstaigoje niekas nieko neįtaria, dokumentų dingimų nepastebima.

Taip, praėjus metams nuo nusivylusios "Mrs. X" anoniminio laiško, 1961 sausio 7, pirmąjį mėnesio šeštadienį, pasirodė ma smūgiui.

Houghton ir Miss Gee, kaip paprastai, atvažiuoja į Londoną, į Waterloo stotį.

Skardono žmonės seka kiekvieną jų žingsnį nuo tos akimirkos, kada juodu išeina iš Houghtono buto Portlande.

Traukinys ateina punktualiai 15:30 valandą.

Houghton ir Gee iš karto nueina į kavinę. Paskui jie vėl išeina gatvėn, 16:30 valandą privažiuoja tamsus automobilis. Iš jo išlipa Lonsdale, Bet Houghton ir Gee praeina pro jį, tartum jo nepažindami. Lonsdale ietu žingsniu seka juos. Jie pasiekia keilinto skersgatvio sankryžą.

Dabar Lonsdale jau yra prisivijęs juos. Miss Gee dešinėje rankoje laiko didelį, atvirą rankinuką. Lonsdale, lenkdamas ją, staigiai kyštelia ranką į krepšį ir iš jo išima du ryšuliukus. Paskui nori paskubinti žingsnį.

Bet tuo metu juos prisiveja vikrus vyras, kuris draugiškai uždeda rankas ant Lonsdale ir Gee pečių sakdamas:

--Vieną minutę. Esu iš Scotland Yard. Mano pavardė George Smith. Mes eisime kartu.

Rankų uždėjimas ant pečių buvo ženklas jo penkiems vyrams, kurie žaibo greitumu apsupa grupę iš visų pusių. Privažiuoja trys automobiliai. Kiekvienan jų įsodinama po vieną "svečią", kad jie negalėtų susimokyti. Taip žvalgybos būstinėn trim atskirais automobiliais nugabenami: Lonsdale, Houghton ir Ethel Gee.

Baltųjų ryšuliukų, kuriuos Lonsdale išėmė iš Gee rankinuko, turinį sudarė britų admiralteto slapto tarnybinės instrukcijos.

Viename jų buvo filmas su 310 nuotraukų -- duomenys apie naujos elektroninius instrumentus, kuriais galima susekti prieš povandeninius laivus iš 110 kilometrų atstumo. O kitame filme: 212 perfoto grafuotų puslapių iš labai slapto knygos: "Karo laivų charakteristikos".

Tai buvo pirmasis smūgis dar galutinai neišryškėjusio masto sovietų šnipų tinklui.

(Bus daugiau)

* JAV Raudonojo Kryžiaus pirm. gen. Alfred Gruenther pareiškė, kad komunistinis blokas pradėjęs Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus organizacijos skaldymą, siekdamas ją įvelti į politines painiavas. Rugsėjo mėnesį Prahoje įvykstančioje konferencijoje komunistai sieks įkinkyti organizaciją į "taikos" propagandos akciją.

* BRAZILIJOS naujasis prezidentas Quadros paskelbė, kad jo vyriausybė niekada nepripažintų tokios Kubos vyriausybės, kuri būtų pastatyta "svetimai jėgai įsikūšus". Šiuo pareiškimu jis atsakė į JAV pasiteiravimus, kaip Lotynų Amerikos valstybės turėtų santykiuoti su komunistine Kuba. Iš pareiškimo ryškėja, kad Brazilija nesiruošia taikyti ekonominių sankcijų Castro režimui.

dovanos

taupytojams

PADEJUS \$500.00 AR DAUGIAU DUODAME

ŠIA DOVANA

KAS DU MEN. DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS.

5 1/4%

mokame už legaliausias taupmonas!

JOSEPH F. GRIBASKAS, vadėjas

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL. / BI 2-1397, TO 3-8131

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper •
Issued in Cleveland every
Mon., Wed., and Fri. except
in case of Holidays • Pub-
lished by American Lithu-
anian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit)
• Editor-in-chief: Balys
Gaidžiūnas • Subscription per
year: \$10.00. Single copy 10
cents • Second Class Postage
Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris
kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penkta-
dieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Pusiau priemonės – tikra nelaimė

Dažnai girdime sakant, kad jei norima laimėti, reikia iš peties dirbti. Reikia į darbą įsijungti visu žinojimu, įgūdumu ir ryžtu. Reikia ne pusiau priemonės naudoti, bet viską, ką tik gali. Ir tik taip į darbą įsitraukęs gali tikėti, kad įveiksi laimėtoju. O priešingai, galvoti apie laimėjimą beveik tas pats, kaip ant slenkančio smėlio, be pamatų namus statyti.

Kova su komunizmu, ypač po ilgų metų apsilaidimo, pasidaręs labai sudėtingas ir sunkus darbas. Metai iš metų komunizmas kiekiau įsitvirtina ir naujas tautas pajėgia pavergti. Tuo tarpu kovotojai, kurie turėtų telkti visus išteklis, išmintį ir jėgą, kaip mūsų tėvai sakydavo, pakrikę, lyg žydo bitės. Jei vieni iš jų, kurie yra kovotojų pusėje, sako, kad ten reikia pasipriešinti, tai kiti prieštarauja ir sulaiko. O taip elgiantis dasigvenama iki dabar dagyventų Laoso reikalų, kada reikia ruošti dirvą visuomenei pasakyti, jog ten jau šaukštai po pietų.

Geriausias pusinių priemonių naudojimo pavyzdys yra neseni Kubos įvykiai. Ten buvo norima laimėti ir duodant pagalbą ir ją tuo pačiu sulaikant. Ir visi dabar jaučiami, kad įvyko toks Amerikos apsiuokimas ir toks jos vardo nužeminimas, kokio istorijoje greičiausia dar nėra buvę.

Šiuo atveju, kada kalbama apie Kubos įvykius, įdomu stebėti, kad sudaryta tyrinėjimų komisija turi dar kokiuos tai kaltininkus surasti, lyg nežino, kad didžiausi kaltininkai tie, kurie kovoje su komunizmu nori tik pusines priemones naudoti. Tai tie visi saloniniai Maskvos simpatikai, kurių niekad JAV valdžioje nestigo, o dabar visokių liberalų vardu ypatingai gausiai prisirinko. Ir kol jie iš tų aukštų valdžios vietų nebus iškratyti, tok pats prezidentas, kad ir geriausius norus turįs, nebus tikras, kad vėl nebus apgautas ir sukompromituotas. O jau tokiu atveju ką nors kalbėti, kad komunizmas visu frontu bus spaudžiamas ir pavergtos tautos laisvinamos, tėra tik tuščia svajonė.

Kovojo su komunizmu į valdžios vadovaujamas vietas negalima įsikeisti tokių, kurie su komunistiniu įsigalėjimu nori taikiai gyventi, tai komunistinę Kiniją pripažinti, tai strateginiai svarbias salas atiduoti, tai dėl Berlyno išlaikymo abejoti. Tai asmenys, kurie tokią kovą tik kompromituoja. Tai ne kovos vyrai, o tam tikros rūšies tos kovos kenkėjai. Tai pusiniai asmenys, kurie į tą kovą nuoširdžiai niekad nepajęs įsijungti.

Bet kam mums tik į JAV valdžios viršūnes žiūrėti. žvilgtėrėkime ir į savo kiemą. Gaila, ir labai gaila, kad jau ir mūsų tarpe pradeda savo darbais tie pusiniai asmenys reikštis. Apie komunistinį mūsų tautos pavergimą jie pradeda su pirštinaitemis vaikščioti. Girdi, reikia, švelniau, inteligentiškiau, ne taip, kaip jie daro. Ir, žinoma, tokios kovos su pirštinaitemis, kōmunistai tik ir laukia. Jie gerai žino, kad kovoj tokie visad pralaimės ir jų įsigalėjimas bus užtikrintas.

Pusiau priemonės ir pusiniai vadai jokiais laikais jokių garbingų laimėjimų neiškovoję. Neiškovos ir šiuo atveju. Mums reikia kietų vyrų. Ne tokių, kurie Kubos įvykių istoriją pakartotų ar imtų įrodinėti, kad ir mūsų tautos pavergėjas laikui bėgant į gerąją pusę pasikeis.

B. G.

VISAD TURĖK PO RANKA GERĄ DOVANĄ

Skundžiamasi, kad lietuviškos knygos skaitytojų skaičius labai sumažėjęs. O mes galvojame, kad lietuviška knyga dar gali skaitytojų surasti. Ypač gera knyga, kočia yra R. Spalio Alma Mater.

Įsigyk ją savo bibliotekai. Įsigyk ir vieną dovanoms. Kai ateis kokia proga sveikinti artimuosius, tada nereikės rūpintis, o dovana bus jūsų namuose, įrišta gražiais, kietais viršeliais.

Įsigydamas Almą Mater paremsi lietuvių rašytoją, lietuviškos knygos leidyklą ir svarbiausia, įrodysi, kad gera lietuviška knyga skaitytojų dar turi.

Užsisakant naudokis pridėdama atkarpą.

DIRVA

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

Siunčiu \$5.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio
naują knygą "Alma Mater".

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

Plentu per Duseto ežerą...

GERAS STATUTAS – PASISEKIMO PAGRINDAS

Skaitytojų pastabos milijoninio fondo reikalu

A. GAILIUSIS

Mūsų visuomenei fondo reikalas darosi kaskart žinomesnis. Vis dažniau apie jį tenka užgirsti diskutuojant. Vieni juo netiki, kiti yra entuziastai ir neabejoja jo pasisekimu. Netenka abejoti, milijoninio fondo idėja visus žavi, verčia pagalvoti ir, progai pasitaikius, apie jį pakalbėti.

Dėl fondo didžiausių nuomonių skirtnių yra dviem klausimais.

1. Ar fondas turi būti L. B-nės padalinys ir veikti B-nės ribose, ar veikti šalia B-nės, kaip atskira organizacija su juridinio asmens teisėmis?

2. Kas turi skirstyti fondo pelną?

L. B-nė pirmuoju klausimu yra pasisakiusi už fondą, kuris būtų jos ribose be juridinio asmens teisių. Antruoju klausimu B-nė yra linkusi pelno skirstymo prisiimti ir aukotojų atstovus.

Reikia sutikti, fondo reikalų tvarkyme B-nė turi turėti svarų balsą. Bet tuo aš nenoriu pasakyti, kad tas balsas būtų vienintelis ir viską nusveriantis, ir tik dėl to reikėtų atsisakyti nuo fondo, kaip atskiros organizacijos. B-nės teisės galima apsaugoti steigiant ir atskirą fondą, kaip juridinį asmenį, kur šalia visuomenės atstovų, fondo administravime dalyvautų ir B-nės atstovai. Tik šiuo būdu fondas turi būti surištas su L. B-ne, t. y. per jos atstovus fondo administracijoje ir jo lėšų skirstyme.

Pirmas fondo statuto projektas ir buvo ta prasme paruoštas. Jis buvo pateiktas Ekonominei Tarybai ir B-nės Centro Valdybai. B-nei pasisakius už fondą -- trūsta, tas projektas buvo žymiai pakeistas, bet B-nei ir jis buvo nepriimtinas, nes numatė fondą, kaip juridinį asmenį.

Labai svarbu, kad fondas būtų atskira organizacija su juridinio asmens teisėmis. Jei fondas jų neturėtų, tai kyla klausimas, kieno vardu, perkant nekilnojamąjį turtą, jis bus užrašytas dokumentuose? Greičiausiai jį tektų užrašyti L. B-nės vardu. Tada B-nė liktų to turto savininku. Gi savininkas elgiasi su turtu, kaip jam patinka, mažai kreipdamas dėmesio į tuos, kas jį dovanuoja.

Antras pavyzdys. Testamentu fondui užrašomas koks nors turtas. Jei fondas nebus atskira organizacija su juridinio asmens teisėmis, tai turtas teks įpėdiniams. Fondas to turto negalės priimti.

Yra visai neaišku, kodėl B-nė, tai žinodama, nenori atskiro fondo su visomis teisėmis? Tegul tai būtų ir trustas. Ir tada jį reikėtų taip organizuoti, kad jis būtų nepriklausomas ir turėtų juridinio asmens statusą.

Tvirtinimas, kad B-nė turi labdaringos organizacijos teises, neatitinka tikrybės. B-nė yra tik nepelno organizacija. Lietuviai turi tik vieną žinomą labdarinę organizaciją -- Balfą, jei neskaitysime lietuviškų parapijų. Visi aukotojai gali nurašyti

labdaringos organizacijos statuso, kol ji bus tokia, kokia yra dabar. Tuo labiau neturės tokio statuso fondas, kuris bus tik B-nės padalinys, ir jokios aukos tokiam fondui nebus nuo mokesčių atleidžiamos.

Baigdamas noriu užsiminti dar apie fondo statutą. Geras statutas yra fondo pasisekimo pagrindas. Statute turi būti numatyta investavimo būdai, plati kontrolė, kas ypač svarbu, jo valdymo ir pelno skirstymo tvarka. Tik tada fondas sukels žmonėse pasitikėjimą. B-nės Centro Valdybos paruoštame statute to viso pasigendame arba tie klausimai nepakankamai aptarti. Be to, C. Valdybos statutas steigia fondą, kaip B-nės padalinį. Tuo statutu steigiamas fondas turi visus tuos trūkumus, apie kuriuos šiame straipsnyje yra kalbama.

Daugiausiai pasitikėjimo sulaukų toks fondas, kurio statutas būtų priimtas visų lietuvių balsavimu, panašiai, kaip renkama B-nės Taryba.

Tarptautinė tremtinių meno paroda Bostone

Tarptautinio instituto pastangomis Bostone buvo surengta ir dvi savaites tęsėsi tarptautinė tremtinių dailininkų meno paroda. Joje dalyvavo Armenijos, Latvijos, Lenkijos, Vokietijos, Austrijos, Vengrijos, Lietuvos, Kinijos, Rusijos ir Čekoslovakijos menininkai. Iš viso jų buvo 24 ir buvo ištatę 48 meno kūrinius.

Paroda buvo atidaryta balandžio 16 dieną ispanų pianistės Susan Godoy koncertu ir filma iš šių metų Ispanijos pavarario. Iš žymesnių menininkų dalyvavo Prof. Hoffman Austrijos, Aniela Kuzmierck -- Lenkijos, Fritz Friedland -- Vokietijos, Bela Birkas -- Vengrijos, Mia Nothman -- Vokietijos, Fan Tchun Pi -- Kinijos, M. Mar-

Gandrai parskrido...

STEBĖTINA ATMINTIS

Keliuose laikraščiuose skaičiau, kad organizacijos, surengusios parengimus, ir iš jų gavusios pelno, jį skirsto įvairiems geriems reikalams.

Visi pagirs, kad tai labai gražu ir tokias organizacijų pastangas reikia remti. Tokios nuomonės ir aš pats esu, tik man nepatinka, kad jos, skirstydamos pelną, užmiršta laikraščius, be kurių pagalbos, tų parengimų nesurengtų ir pelno neturėtų.

Skaitant tokias žinias, kur laikraščių talka užmirštama, o apsisukus vėl jiems siunčiama visokių išgėrimų ir išgėrimėlių skelbimus, tiesa, pavadintus korespondencijomis, kad atspausdintų, elgiasi beveik akliplėšikai. Juk visi numano, kokia yra lietuviškų laikraščių būklė. Visi tik šiaip taip galus su galais sudursto, visi be jų talkos neapsieina, visi pripažįsta, kad jie didžiausių lietuvių darbą dirba, ir visi greit užmiršta, kad kitus remiant pirmiausia juos reikia parenti, Stebėtina! trumpa atmintis.

P. VIRKUS,
Lenox

RIMTOS PRIEŽASTYS...

Gavome vieno seno skaitytojo P. G., iš Wilkes Barre, Pa., tokį laišką:

"Duodu žinią, kad toliau Dirvos nebepernumeruosiu. Vasarą neturiu laiko skaityti, o antra, seniems žmonėms nelabai tinka per daug jaunų mergaičių paveikslių"...

gosian -- Armenijos, Janina Grzedzielska -- Lenkijos, Natalia Nikishin -- Rusijos, Julius Neo -- Vengrijos ir kiti.

Sustojus atskirai prie kiekvieno ištaryto darbo aiškiai matėsi vyraujantis natūralizmas. Apie 40% visų darbų buvo gamtovaizdžiai, daugiausia drobėje aliejaus. Vengras Bela Birkas, kaip anksčiau surengtoje savo darbų parodoje, taip ir dabar ištatė savo modernistinius kūrinius, kurie linke į Gris ir Leger kubitumą.

Charakteringas kito vengro Noe paveikslas, pavadintas "Evolucija", kuriame švelniomis spalvomis parodoma nekalta, lauklus gyvybės pradą, išsivystę iš gėlytės sėklos, skverbianis pasiekti saulės šviesą ir pasiekę džiaugiasi ir linksminasi, kol susiduria su demonu, kuris žiauriai nutrenkia visus į pragarą. Viskas pavaizduota žmonių pavidale.

Patrauklus savo natūralumu rusų dailininkės Natalijos Savina Nikishina "Žiema New Hampshire miške" ir lenkės Janinos Grzedzielskos -- "Gėlės dar gyvos". Nepaprastai gerai detališkai išpildytas kino Fan Tchun Pi "Akklasis", kas charakteringa kinų meno natūralumui. Taip pat negalima praeiti nesustojus ties austro prof. Hoffman "Tirolio" kuriuo lankytojai žavėjosi.

Reikia pasakyti, kad šioje parodoje nebuvo Ingrės gražuolių, Cezannes architektūrinių nuogybių ir Van Gogh žvaigždėtų naktų fantazijos.

Iš parodos išsineštas toks įspūdis, kad ką nors naują sukurti nėra lengva, arba kartojama kas jau kitų sukurta, arba sekama kitų stilius ir darbus. Teisingai Prancūzų dailininkas Courbet yra pasakęs, kad norint ką nors geresnio sukurti, reikia prieš tai bent 20 metų uždaryti visus muziejus ir meno galerijas, kad dailininkai pradėtų matyti pasaulį savo akimis.

Tačiau reikia pasakyti, kad paroda buvo gera, turtinga ir kultūringa. Kiekviena tauta, kad ir tremtyje, buvo atstovaujama savą kultūrą ir savo nenuilstančiu gajumu.

Paroda susidomėjimas buvo gana didelis. Grupėmis parodą aplankė 1458 žmonės ir pavieniai apie 500 tokiu būdu apie 2000

(Nukelta į 4 psl.)

SVEIKATOS STIPRINIMAS GERESNIU MAISTU

Apytikriais skaičiavimais remiantis išeina, kad 60% arba du trečdaliai Amerikos žmonių, minta organizmą patenkinančiu maistu. Jį dažnai vadina balansuotu maistu. Šitoks maistas teikia gerą sveikatą, kurią ir vadiname normalia sveikata, kuri laikoma lyg standartine visame kultūriname pasaulyje. Tuom, atrod, maisto problemą reikėtų laikyti išrišta ir užbaigta. Viena tokios idealios padėties dar nepasiekta. Pirmą, santykinai maisto ir sveikatos dar galutinai neišsprendęs, nors šiuo metu apie tai labai daug žinoma. Antra, ar nėra galimybės žmogaus dabartinę sveikatą pagerinti tikslesne mityba, atseit, geriau pritaikintu maistu? Į šį, gyvybinės reikšmės klausimą, jau esama palankių davinų paremtų moksliniais tyrinėjimais. Vaizdumui prisiminsime vieną kitą pavyzdinį tyrimą.

Dr. STEPONAS BIEŽIS

Žiurkių burys buvo maitinamas pastoviu maistu, susidedančiu iš vieno šeštadalio džiovinto pieno ir penkių šeštadalių maltų (su lukštais) kviečių grūdų. Jos visos augo, gyveno ir veisėsi visiškai normaliai. Ir šis maistas jų organizmui buvo laikomas tinkamu. Šis tyrimas buvo tęsiamas per 50 kartų (generacijų), kad pastebėjus bet kokius pasikeitimus ar nukrypimus jų sveikatoje dėl maisto, ko visai neįvyko. Jei su žmonėmis norėtume tokius tyrimus padaryti, tai reikėtų 3500 metų, skaitant vidutinį amžių 70 metų.

Darant tuos tyrimus ir pieno proporcijai padvigubinus, tuojau pasireiškė žymūs pagerėjimai: jos greičiau augo, anksčiau brendo, rodė daugiau gyvumo ir ilgiau gyveno.

Šis tyrimas ir daug kitų rodo, kad maistą pagerinus, organizmo bendras sveikatingumas taip pat pagerėja ir ilgiau išsilaiko. Čia reikia suprasti, kad kas tinka žiurkėms ar kitokiems gyviesiems, nebūtinai taikoma žmogui. Tat, kaip yra su žmogumi?

Vienoje Anglijos prieglaudoje skirtoje nuo 6 iki 11 metų amžiaus berniukams prarastas keturių metų laikotarpis tyrimas. Jie buvo padalinti į dvi grupes. Viena grupė buvo maitinama įprastu maistu, kuris buvo laikomas visais žvilgsniais atitinkamu šio amžiaus vaikams. O kitai grupei tas pats maistas kasdien buvo papildomas puskvorte pieno. Praėjus keturiems metams rezultatai rodė, kad pirmoje grupėje vaikai, maitinami įprastu maistu, vidutiniai kasmet užaugdavo po 3,85 svarus ir 1,84 colių aukščio. Antroje grupėje, vaikai maitinami su papildyta puskvorte pieno, vidutiniai užaugdavo po 6,98 svarus ir po 2,65 colių aukščio. Puskvortė papildomo pieno antrajai grupei kasmet davė per tris svarus pridėtinio svorio ir beveik vieną colį pridėtinio aukščio.

Po keturių metų termino šioje prieglaudoje išaugo du skirtingi tipai, kuriuos buvo galima net iš tolo atskirti. Antros grupės vaikai buvo 12 svarų sunkesni ir virš trijų colių aukštesni. Bet tai dar ne visas skirtumas. Antrosios grupės vaikai pasirodė fiziškai pajėgesni, vikresni, ištvėringesni ir protiškai gabesni už pirmosios grupės vaikus. Tą visą skirtumą padarė ne kas kita, o kaip tik pusė kvartos (du stiklai) papildomo pieno kasdieną, nes visos kitos maistas abiem grupėm visiškai vienodas.

Panašių tyrimų daug vykdyta tiek šiame, tiek kituose kraštuose, davusių panašius rezultatus. Taigi šitokios išvados neatsitiktinės. Ir jos aiškiai parodė pieno reikšmę vaikų geresniam išauginimui.

Pienas yra beveik tobulas maistas, kurį privalo gerti visi, nuo užgimimo per visą gyvenimą bent vieną didelį stiklą kasdieną. Išskirti pieną iš kasdieninio maisto yra didelis sveikatos sąskaiton nusigėngimas.

Šiais laikais dauguma amerikiečių valgo patenkinantį maistą, teikiantį vidutiniškai gerą sveikatą. Bet šių dienų mokslo šviesoje tai tik pagrindinis būtinumas, kuris neužtikrina aukštesnės ir stipresnės sveikatos, pasiekti pajėgiančios kiekiau atsilaukyti prieš ligas ir ilgiau gerą padėtį išlaikyti. Tiesa, skirtumas tarp vidutinai gero maisto ir papildyto, kaip pvz., pienas, nėra didelis, tačiau ir tas mažas tarpas padaro reikšmingą persvarą sveikatos gerovei.

Svarbu žinoti, kad gamta duoda mums patį geriausį maistą, kurį mes kasdien valgome. Normaliai, visiškai nėra reikalo iš šalies ieškoti bent kokių papildymų ar priedų, perkamų vaistinėse arba skelbimais peršamų. Komerciniais papildymais nepasieksi tikslo sveikatos pakėlimui, nors kažkaip aukštą kainą mokėsi.

Dabarties mokslo šviesoje žmogaus mitybą reikia laikyti tikrai rimtu uždaviniu stipresnės sveikatos siekimui, sveikėsimui ir ilgesniam gyvenimui. Anaipol nebeužtenka tik skaniai ir šokiškai pavalgyti. Pirmoje ir svarbiausioje vietoje būtina laikyti ir atsižvelgti į kūno pagrindinius reikalavimus, kuriuos reikia patenkinti. Kitos išeities nėra. Vien tik skanus ir sotus pavaldymas gali neatitikti organizmui, kuris šitokiais atžvilgiais yra pažėdžiamas ir naikinamas. Paprastai, bet įvairus maistas tinkamoje proporcijoje ir kiekyje, tikrai teiks sveikatos stiprybę, iš kurios išplauks malonesnis gyvenimas.

Šeimininkės, gaminančios valgius, ypatingai privalo būti pasirošusios ir jausti didelę atsakomybę maitinti savo šeimą pilnai balansuotu maistu, iš kurio išplauks visos šeimos sveikėsimas ir ramesnis gyvenimas. Tikrumoje juk tai jos vyriausia pareiga geriausiai maitinti savo šeimą pagal šių dienų mokslinių davinį. Tuo tikslu ji turi rasti laiko studijoms aiškiai susipažinti su modernia mityba ir visuomet sekti šios mokslo šakos kryptį.

The Southland Daily News, išėjęs Naujoje Zelandijoje, įsidėjo šią Dr. A. Butkaus nuotrauką su aprašymu apie jo padarytus atradimus žemės trešimo srityje.

NAUJOSIOS ZELANDIJOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Prieš savaitę Aucklando universiteto studentai triukšmingoje procesijoje miesto gatvėmis, diplomų įteikimo proga, daug kartėlio išliejo ant įvairiausio plauko kolonialistų, ne tik Afrikoje, bet ir Pabaltijos valstybėse. Keli šūkiai plakatuose reikalavo: "Laisvės sovietų pavergtai Estijai, Latvijai, Lietuvai", "Šalin rusų imperializmą iš Pabaltijos valstybių".

Per lietuvių studentų grupę Aucklande, "Lituanus" žurnalo reikalams auoko 3 sv. Dr. A. Butkus, po 1 sv. S. Jurkėnas ir V. Skridulaitis, 10 šil. K. Svilainis.

Lietuvių valdybą Naujosios Zelandijos Baltų Klube 1961 metams sudaro trys studentai: D. Pečiulaitis, G. Procuta ir R. Tarvydas.

Balandžio 29 dieną, lietuvių tautinių šokių grupė sėkmingai pasirodė Lyric Choir rengtame koncerte Aucklando miesto salėje. Ši grupė yra sudaryta iš studentų ir mieste gyvenančio lietuvių jaunimo. Už gautą pelną užsakyta eilė knygų lietuviškomis temomis universiteto ir miesto bibliotekoms anglų kalboje.

Balandžio 30 dieną Aucklande G. Procuta skaitė paskaitą — Lietuvos tragediją, N. Z. Peoples University Association susirinkimui. Po paskaitos vyko gyvos diskusijos.

Prieš pusę metų Lotus Plokštelių B-vė Wellingtone išleido 12" ilgo grojimo plokštelę pavadintą — Dainos iš Lietuvos, Songs of Lithuania. Plokštelėje įrota 16 dainų, jas atliko Lionė Juodytė su Rūtos ansambliu, vadovaujamu Algirdo Kačanausko. Malonu,

Šeimininkė privalo aiškiai suprasti, kad ta gėdynė jau seniai praėjo, kada šeimos buvo maitinamos mėsos gabalu, duonos rieke ir kai kada bet kokia sriuba. Tie laikai jau taip nusenę ir nebetinką, lygiai jei šiandien važiutum girgždančiu vežimu, velkamam išbadėjusio kuino. Dabar gyvename modernius laikus, tai ir šeimininkė turi jausti aukštą pareigą savo šeimą ir save moderniai maitinti.

Taip pat ir visos motinos privalo savo dukteris supažindinti su modernia mityba, kad jos, besukuriančios savas šeimas, būtų pilnai paruoštos supažindinti su modernia mityba, kad jos besukuriančios savas šeimas, būtų pilnai paruoštos jas tvarkingai maitinti. Tokios žinios joms bus geriausia pasoga.

kad plokštelės aplanke pirma vieta duota lietuvių kalbai, o paskiau anglų. Plokštelė pardavinėjama visoje Zelandijoje.

Invercargill mieste Vl. Butkienė, drauge su keliais vietiniais menininkais, įsteigė keramikos draugiją ir krautuve. Be keramikos darbų Vl. Butkienė pasireiškia lietuvių tautodailės išdirbiniais bei kalbėdama lietuviškomis temomis paskaitose ir per N. Zelandijos radifoną.

Dr. A. Butkus, vienos iš didžiausių Zelandijos skerdyklų chemikas, neperseinausiai sėkmingai užbaigė kelių metų tyrinėjimus žemės trešimo srityje. Skerdimo metu susidariusios kenksmingos atmatos, kurių pašalinimui buvo išleidiama daug pinigų, dr. Butkaus išradimu, cheminiu būdu, paverčiama į labai derlingas trašas. Tyrimų pasėkmes labai palankiai sutiko Zelandijos spauda ir radiofonas.

Neperseinausiai su Pietų Australijos krepšinio rinktine į Zelandiją atvyko lietuvis krepšininkas Jonas Gumby. Ta proga "New Zealand Herald" dienraštis davė didesnį aprašymą, kuriame teigiama, kad lietuviai ir latviai pakėlė Australijos krepšinio lygi.

N. Z. L. B. Krašto Valdybą sudaro J. Pečiulaitis — pirmininkas, A. Malskaitis — sekretorius ir ponis Varkalienė — išdininkė. Krašto Valdyba daug energijos skiria lietuvių bendruomenės juridiniam įregistravimui, gal todėl ilgesnis laikas kaip nepasirodo jos leidžiamas biuletenis — Naujosios Zelandijos Lietuvis.

Aucklando Apylinkės Valdyboje, išdininkei O. Nedziaušienei išvykus į Australiją, įvyko pareigų pasikeitimas. Naujas valdybos sąstatas: pirm. A. Pinkus, sekr. M. Palubinskas, izd. J. Gaigalas. Valdyba savo veiklą yra sutelkusi į pasilinksminimų sritį nekreipdama dėmesio į rimtesnį tautinį darbą.

LIETUVIAI STUDENTAI AUSTRALIJOE

Prieš kurį laiką studijuoją adelaidskiai išsirikino naują Australijos Lietuvių Studentų Sąjungos Adelaidės skyriaus valdybą, kurią įeina Antanas Lapšys, Aldona Mikužytė ir Rimas Daugalis. Ryšiams tarp baigusių ir studijuojančių palaikyti valdybą įeina inž. V. Navakas, Balandžio 11 d. valdyba pasiskirstė pareigomis pirmininkas A. Lapšys, sekretorius A. Mikužytė ir išdininkas R. Daugalis.

Kaip dabar patyrėme šiuo metu Adelaidėje aukštuosius mokslus studijuoją 43 lietuviai, kurie profesijom skirstosi šitaip:

Architektūra: Daugalis Rimas, Kalibatas Genius, Lapšys Antanas, Pyragius E., Urmonas Levis, Urmonienė - Reisonaitė R.; Buhalteriją: Jablonskis Romas, Mikužytė Aldona; Ekonomiją: Arminas Jurgis, Pareigis I., Pocius Romas, Snarskis Algimantas, Statnickas Mindaugas;

Farmaciją: Libikaitė Irena; Humanitarinius mokslus: Maziliauskienė V., Viliūnienė; Matematikos - Gamtos mokslus: Morkūnas J., Renkė Edvardas; Mediciną: Gilmorė Vytas, Mikužienė Aldona, Mikužytė Birutė, Pauliukaitis Andrius, Puodžiūnas Rudolfas, Smietianskaitė Angelė, Stepanas Antanas, Voroneckaitė Roma;

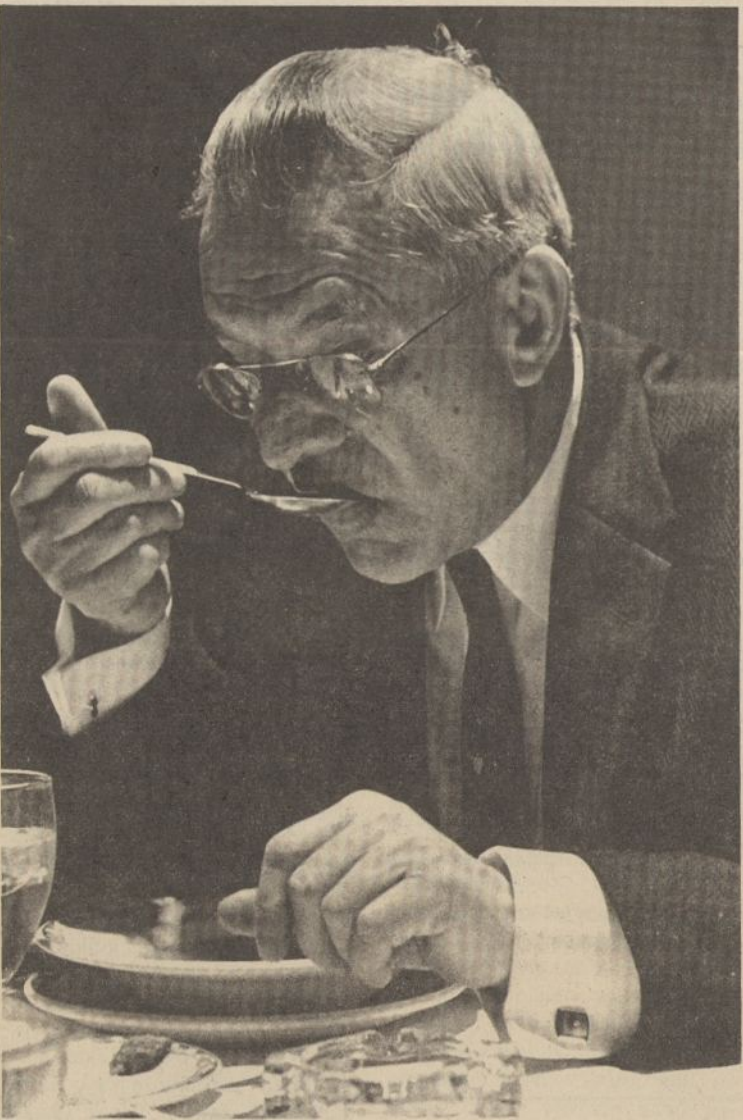
Pedagogiją: Andriušytė Laisvė, Šukšterytė Milė, Valčiukaitė Viktorija;

Statybą: Stačiūnas Jonas; Techniką: Benilius Julius, Dunda Algis, Dunda Donatas, Dunda Ramūnas, Riauba Juozas, Užubalis Virgilijus ir

Teisę: Statnickas Gediminas. Ligšiol Adelaidėje aukštuosius mokslus baigė arba pakartotinai diplomus įsigijo 20 lietuvių. Mediciną baigė 6: Danius Vytas, Jankus Algis, Martinkus Sigitas, Mikužis Jonas, Petrikaitė Elena ir Šurnaitė Nerima. Odontologiją baigė ir Adelaidėje praktikuoją Aleksandravičienė Valė ir Pacevičienė Stasė. Inžineriją Garbaliuskas Leonas, Navakas Vytas, Reisonas Irvis, Žurauskas Tadas, Urmonas Romas, Galaitilis Antanas, taip pat 6 lietuviai. Humanitarinius mokslus baigė ir dabar ruošiasi magistro laipsniui Gavelis Antanas, Patupys V. ir Varnaitė K. baigė pedagogiją, Navakienė A. fizioterapiją, Stasys Čibiras teisę ir apsigyveno Renmarke, A. Bajorūnas baigė farmaciją (pakartotinai) ir atsidarė savo vaistinę Henley St., Adelaide, "A. L. Ž."

STASĖ PACEVIČIENĖ, trijų vaikų motina, pakartotinai Australijoje baigė odontologiją ir dabar dirba savam gydymo kabinete.

Dr. STEPONAS BIEŽIS: --Sriuba srėbti sveika.

Vyt. Maželio nuotrauka

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

(Atkelta iš 3 psl.)

lankytojų. Instituto vadovybė stebisi tokiu dideliu lankytojų skaičiumi, nes tuo pačiu metu dar vyko dvi parodos meno galerijoje.

Labai gaila, kad lietuvių tauta buvo atstovaujama tik vieno V. Senutos, tuo tarpu kaip kitos tautybės turėjo po 2 - 4. Argi Bostono apylinkėje ištikrųjų lietuvių dailininkų nėra?

Paroda uždaryta dailininkų garbei surengtu lenkų pianistės Marijos Guralskos (Krokuvos) koncertu ir U. S. Member Inter-Governmental Committee for European Migration Mrs. Andrew Heath kalba.

Dalyvis

Pavasaris subatvakaris

Gegužės mėn. 20 d., 7 val. 30 min. vak. rengiamas paskutinis šio sezono kultūrinis subatvakaris. Kaip visuomet, jis įvyks ALT Sąjungos Bostono sk. namuose, 484 4th St., So. Bostone. Programa bus pavasarinė, kurioje iš anksto kviečiami dalyvauti viešnios ir svečiai. Rita Ausiejūtė, Jurgis Jašinskas ir Romas Žičkus paskaitys po keletą liet. autorių eilėraščių, neskelbdami rašytojo vardo ir pavardės. Subatvakario viešnios ir svečiai turės progos pasireikšti kaip mūsų poezijos mylėtojai ir žinovai. Anksčiau buvęs tokis subatvakaris, kuriame buvo spėjami Bostone gyvenę poetai, turėjo tikrai gražaus pasise-

kimo. Šį kartą eilėraščiai bus parinkti kitų mūsų rašytojų, bet daugiau ar mažiau žinomi. Subatvakario rengėjai daugiausia autorių įspėjusią ar įspėjusį rengiasi pagerbti atskira dovanele.

Tame pačiame subatvakaryje sužinosime ir tuos laimėtojus, kurie dalyvauja ALT S-gos dovanų paskirtyje. Po programos vaisės ir tarpusaviai dalyvių pašnėsesiai. Kitas subatvakaris bus rengiamas tik ateinantį rudenį. Į pavasarinį subatvakarį rengėjai maloniai kviečia atsilankyti visus nuolatinius subatvakarių lankytojus su savo draugais ir pažįstamais.

Rengia dail. žeromskio paroda

Gegužės mėn. 21 d. ALT S-gos Bostono sk. namuose, 484 4th St., So. Bostone, atidaroma dail. žeromskio kūrinių paroda. Bostono ir jo apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti parodos atidaryme, o kas negalės to padaryti — raginami parodą aplankyti kitomis dienomis. ALT S-gos Bostono sk. namai bus atidaryti kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak., paroda lankytojams bus atdara ištisą savaitę ir bus uždaryta gegužės 28 d., 6 val. vak. Nepraleiskim progos, susipažinkim su dail. žeromskio tapyba.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

NEW SATURDAY HOURS 9:30 to 2:30

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763 936 East 185 St. KE 1-7770

J.S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd. Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

Mes kepame visokių pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

LIETUVISKI SCRIAI, JUODA DUONA, AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI, DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per pašta.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti..... Nurodykit prekę.....

Nurodykit adresą:..... Name.....

No. Street City State

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Amerikoje veikiantiems lietuvių teatrams suskaičiuoti tereikia vienos rankos pirštų...

Išvargęs darbo vagą, nejučiomis pažvelgi atgal: pamatai, kiek nueita ir prisimeni, kaip eita.

Kai alkani ir apskurę gyvenome stovyklose, džiaugėmės kiekvienu lietuvišku darbu, kiekviena tautine apraiška. Įsteigėme savo mokyklas nuo pradinių iki augštųjų, laukdavome savo laikraščio, savos knygos, dainos, šokio, vaidinimo... Tarp lenciūgėlio ir krepšinio vežėjo vaikų teatras Wiesbadene ir Kaselyje, baletas Kaselyje ir Augsburgėje, opera Detmonde, Čiurlionis visur. Dramos teatrai Augsburgėje, Detmonde, Kaselyje, Hannau, Seeligenstadte, Wurzburgėje ir kitur. O chorai skambėjo bažnyčiose ir salėse beveik kiekvienoje stovykloje. Džiaugėmės patys, gėrėjosi mumis kitataučiai. Ne tuščiai džiavomės savo kūrybingumu, nors scenai rūbus darydavomės iš įvairių skudurų ir dekoracijoms naudojome senų čiužinių maišus.

Stovyklos užsadarė. Lietuviai, atsidūrę įvairiuose pasaulio kampuose, pradėjo savo praktikuoti rūpinti sau duoną ir, kiek tik svetimo krašto sąlygos leido, rūpinosi lietuvių tautos išlikimu. Patekusių į Ameriką (tokių buvo daugiausia) pradėjome kusti iš emigracinių rūpesčių. Pajutę laisvę, visi vieningai ėmėm organizuotis vardan to Lietuvos. Paskui daugelis atlyžo, dalis beveik visai kapitulavo. Bet rezultatas vis dar ne toks jau blogas. Turime vėl savas lietuviškas mokyklas, tvirtėjančią savo bendruomenę. Turime puikų chorą (net operą) Chicagoje, Bostone, Los Angeles ir kitur. Čiurlionio ansamblis dirba savo namuose Clevelande,

PETRAS MAŽELIS

liet. parapijose skamba lietuviškos giesmės. Dailininkai, pradedant realistinėmis gubomis, peilinės technikos peisažais ir baigiant modernistais, ekspresionistais rengia parodas ir parodo paveikslus, "Dirva" ke-

dainų šventės, kultūros kongresai, sporto varžybos.

O kaip gi su dramos teatrais? Anksčiau veikusieji seniau atvykusių lietuvių teatrai susėdė po visas Amerikos lietuvių kolonijas važinėjusi Ant. Vanagaičiu jau pasibaigė. Pripažįstama, kad vaidinimų įtaka lietuvių išlaikyti labai di-

Scena iš A. Rūko komedijos "Vieno kiemo gyventojai", kurią Vaidilos Teatras vaidins šį šeštadienį gegužės 20 d. Clevelande, Slovėnų salėje. Nuotraukoje aktorai Romas Apanavičius ir Elena Bridžiuvienė.

V. Plidžiūnsko nuotrauka

lia jaunosius talentus, "Draugas" skiria metines romanų premijas, premijuojami poezijos kūriniai, dainininkai ir individualūs dramatininkai linksmia mus honorarų paunksmėje. Turime savų laikraščių ir knygų. Vyksta

delė, bet iki šiol niekas nepadarė ypatingesnio susirūpinimo teatrui.

Dabar Amerikoje veikiantiems lietuvių teatrams suskaičiuoti višiška pakanka vienos rankos pirštų. Veikiančiųjų tarpe yra ir VAIDILA Clevelande. Jo aštuonerių metų istorijoje lika Atžalynas, Dr. Vincas Kudirkas, Ne sau žmonės, Mokyklos draugai, Brandos atestatas, Penki stulpai turgaus aikštėje. Melas šventykloje, Žmogus, kurį užmušiau, Vieno kiemo gyventojai ir visa eilė mažesnių pasirodymų.

Aktorių veidai keitėsi ir tebesikeičia, vos keli ištverė nuo Vaidilos gimimo dienos iki dabar. Kiekvieną rudenį galvota, kaip bus toliau, koks veiklas, kiek pinigų turime, ar pajėgsime ką nors naujo duoti. Didesniems pastatymams reikia lėšų, o paramos maža. Niekas nesiėmė iniciatyvos ruošti dramų festivalius ar varžybas. Joks teatras Amerikoje nebuvo apdovanotas kokia nors premija. Šia prasme jie palikti nuošaliai, nors žiūrovų ir kritikų reikalavimai gerokai padidėję, užmirštant visas darbo sąlygas, medžiagą ir lėšas pastatymų technikiniam įrengimui.

Vaidilos gyvybę palaiko tik žiūrovali ir rėmėjai. Kol žiūrovas seks ir puoselės Vaidilos darbą, kol jis savo atsilankymu rėms moraliai ir materialiai, tol Vaidila išsilaikys. Teatrui reikalingos ir išvykos. Jų Vaidila turėjo nemažai ir dar šiam rudenį i eilę vietų užprašytas. Bet ir čia liūdnoja: daugelis į teatrą žiūri kaip į pasipelnymo "kromelį" ir, neužsitikrindamas didesnio pelno, jo nekviečia. Vaidila baigia š. m. gegužės mėn. 20 dien. Ant. Rūko 3-jų veiksmų komedija Vieno Kiemo Gyventojais aštuntąjį sezoną Slovėnų salėje.

Nuo Tavęs, mūsų laukiamas žiūrovas, priklausys šio spektaklio pasisekimas ir Vaidilos teatro užsitikrinimas žengiant į devintuosius metus. Laukiame!

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Izabelės ir Antanas Jonaičiai, Dirvos skaitytojai ir rėmėjai, išskrido 2 savaitėm atostogų į Floridą.

• R. Valatka, Globe Parcel Service Clevelando skyriaus vedėjas praneša, kad vaistus į Lietuvą ir su receptais nebegalima siųsti.

• L. B. Clevelando pirmoji apylinkė paskyrė \$15.00 jaunųjų talentų — pianistų premijų fondui. Apylinkėi nuoširdžiai dėkojame.

Šešių kamb. vienos šeimos namas

Plytų ir šingelių. Du garažai. Poilsio kambarys. East 185 St., netoli Naujosios lietuvių parapijos. Parodo savininkas. Šaukti vakarais telef.: IV 1-5290.

Parengimų kalendorius

GEGUŽĖS 20 D. Vaidilos Teatro spektaklis "Vieno kiemo gyventojai".

BIRŽELIO 3 D. Lietuvių Demokratų Klubo išrinktų pareigūnų pristatymas Čiurlionio Ansamblio namuose.

BIRŽELIO 10 D. Studentų Sąjungos Clevelando skyriaus rengiamas finis semestri.

BIRŽELIO 18 D. ALT rengiamas liūdnųjų birželio įvykių minėjimas

BIRŽELIO 24 D. Lietuvių Sveatinėje Dainų Šventė Čiurlionio ansambliui ir Šv. Jurgio par. chorui pagerbti ir paremti.

BIRŽELIO 25 D. L. V. S. Ramovės Clevelando skyrius rengiamas gegužinė.

LIEPOS 15 D. TĖVYNES GARŠŲ radio vakaras Lake Shore Country Club.

LIEPOS 23 D. Tautinės Sąjungos skyriaus rengiama išvyka.

RUGPIŪČIO 6 D. SLA 14 Kuopos vasaros pobūvis gamtoje.

RUGSĖJO 3 D. devintoji Lieuvijų Diena.

RUGSĖJO 9 D., DLK Birutės draugijos rengiamas tautos ventės minėjimas.

RUGSĖJO 23 D., Slovenian Auditorium, Dirvos 46 metų koncertas - balius.

LAPKRIČIO 4 D. SLA 14 Kuopos gyvavimo 60 metų sukaktuvių minėjimas.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

KODĖL CLEVELANDE NEBEGALIMA GAUTI PIRKTI ANDRULIO SŪRIŲ?

Šiuo metu Clevelando lietuviai yra nemalonai paliesti, negaudami krautuvėse nusipirkti žinomų visoje Amerikoje Andriulio (Michigan Farm) sūrų. Pasiteiravus Baltic Delicat, parduotuvėje, B. Gražulis paaiškino priežastis, kodėl Clevelande nepardavinėjama šis sūris.

B. Gražulis, sako, kad negaudamas šių kaimiškų sūrų, paskambino Andriuliui ir iš jo sužinojo, kad Clevelando miesto sveikatos skyrius pareikalavo, kad jei jis (Andriulis) noris įvežti į Clevelandą savo sūrius, tai jis turės juos gaminti pagal Clev. sveik. skyriaus potvarkius.

Norėdamas išsiaiškinti dėl tų potvarkių, B. Gražulis nuėjo į miesto valdybą ir ten jam paaiškino, kad Clevelande veikia potvarkis, kad varškė (cottage cheese) ir kaimiškas sūris (farm cheese) turi būti gaminami iš grade A pieno (atseit, iš pieno gaunamo per tarpininkus ir gabenamo tankuose), bet ne tiesioginiai iš pirkto iš ūkininkų pieno (grade B pieno). Iš grade B pieno, girdi, galima gaminti

sviestą bet ne sūrį.

Po to vėl buvo paskambinta Andriuliui ir paprašyta, ar jis negalėtų Clevelandui specialiai gaminti sūrį, pagal Clevelando potvarkius. Iš Andriulio sužinota labai keistas dalykas, kad jis, prisitaikydamas prie (Clevelando potvarkių, jau senai gamino specialiai Clevelandui sūrius iš grade A pieno. Tokiu būdu clevelandiečiai gaudavo prastesnius (gamintus ne iš šviežio pieno) ir brangesnius sūrius (tarpininkų komisijos!), bet Clevelando sveikatos skyrius pareikalavo Andriulį, kad jis ir visai Amerikai gamintų sūrį, pagal Clevelando potvarkius. "To jau per daug -- pasakė p. Andriulis -- "Aš neleisiu, kad kitos valstybės asmenys, kurie dar neskliria ligi šios dienos varškės nuo sūrio, diktuojam man ir aiškintų, kad sūris pagamintas iš šviežio surauginčio pieno, yra prastesnis, nei pagamintas iš pastovėjusio neraugintam stovy pieno".

Tad Andriulio sūrį, kol nebus pakeistas Clevelando miesto potvarkis, nėra ko laukti.

VANDENTEKIS IR ŠILDYMAS ĮVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandeniu ir pečiais šildymas, vonios kambarių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas įrengimas.

Nelaimėi atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarkę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

W. F. HANN & SONS CO.

15533 EUCLID AVE.

MU 1-4200

Quik Auto Service, Inc.

1304 East 9 Str. Tel. TO 1-1673

Vietinių ir užsieninių automobilių taisymas. Visų rūšių mechaninis ir "Auto Body" taisymas, gerai išbaigtas — garantuotas dažymas P r a n o G r i g o n i o priežiūroje.

Jei jūsų mašiną reikia taisyti, ilgiau nelaukit ir susitaisykit dabar, kada dar galite gauti nuolaidą.

Ballio Pakšto vadovaujamas lietuviškiausias orkestras Chicagoje.

DIRVA

Nr. 56

1961 m. gegužės 15 d.

KAS IR KUR?

• Kan. J. B. Končius, BALF pirm., šiomis dienomis išvyksta trims mėnesiams į Europą.

• Dalė Skeberdytė, iš Vokietijos atvyko į JAV gegužės 9 d., laivu Queen Elizabeth ir kelioms dienoms sustojo New Yorke pas draugę Kristiną Paprockaitę.

Dalė Heidelbergo universitete studijavo kalbas ir

TORONTO

LNT Moterų Būrelio veikėjos gegužės 5 d. susirinko pasitarimui, kurio metu buvo iškelta ir nuosirdžiai išsikalbėta aktualiais lietuviškos veiklos reikalais ir peržvelgta tos veiklos ateities perspektyvos bei galimybės. Su ypatingu rūpestingumu ir dėmesiu buvo svarstomi ir aptariami šalpos ir Vasario 16-sios gimnazijai lėšų telkimo klausimai.

Vasario 16-sios gimnazijai lėšų telkimo vėjus dar tebevyksta. Daugiau šio šio metu — 118 dol. yra surinkusi būrelio sekretorė V. Kalendrienė. Jos teikiama parama ir pastangos telkiant gimnazijai lėšas yra nepaprastai didelė ir vertinga.

Pažymėtina, kad ir 1960 metų vajuje V. Kalendrienė pirmavo, surinkdama gimnazijai išlaikyti virš 200 dol. Jinai visą laiką ne tik gimnazijos, bet ir bendrai lietuviškų reikalų neišleidžia nei akimirkliai iš savo minties.

Pirminkinė Emilija Jurkevičienė LNT Moterų Būrelio vardu ponai Kalendrienei už jos gražią veiklą, kaip padėkos ženklą, įteikė gyvų rožių puokštę.

Dr. A. Šapokai pagerbti akademija įvyko gegužės 7 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Apie velionį paskaitą skaitė S. Sužiedėlis. Meninę programą išpildė solistai V. Žiemelytė ir V. Verikaitis akomponuojant muz. St. Gailevičiui.

Scena iš Toronte suvaidintos S. Pilkos komedijos "Žemės Rojus". Nuotraukoje aktoriai V. Štūkys, V. Rukšys ir B. Dambraskaitė, S. Dabkaus nuotrauka

dabar gavo vokiečių valdžios stipendiją 6 mėn. studijoms gilinti JAV-se. Ji gyvens Chicagoje pas dėdę Vincą Zeikų.

D. Skeberdytė su tėvais atvyko iš Kauno į Vokietiją tik 1959 m.

• Dr. Vaclovas Paprockas, iš Brooklyn, atsiųsdamas \$30.00 Dirvos prenumeratą pratęsė trims metams.

• Jonas Adomonis, iš Boston, artėjant Vilties Draugijos susirinkimui, atsiuntė \$30.00, už kuriuos jam išsiųsta 6 egz. "Alma Mater."

• Kosto Ostrausko 3-ju pavelsių drama Kanarėlė statoma New Yorke gegužės 20 d., šeštadienį, Wan Vyk Jr. High School, Jamaica, L. I., auditorijoje. Veikalą režisuoja Vyt. Valiukas, dekoracijos R. Viesulo. Vaidina aktoriai: V. Valiukas, K. Vasilias, L. Karmazinas, L. Vasiliaskaitė ir šeštadieninės Maironio mokyklos mokiniai. Veikalą administruoja Zen. Jurs, režis. padėjėjas Vyt. Strolia. Bilietai gaunami J. Andriūšo namų pardavimo įstaigoj, V. Zelenio radijo krautuvėj, Ginkaus saldainių krautuvėj ir pas N. Valaitienę. Spektaklį globoja Lietuvių Moterų Atstovų Klubas.

• "Quote", — savaitinis žurnalas, leidžiamas Washington, pasisako apie "Lituanus": "Lietuvių studentų leidžiamas žurnalas "Lituanus", mus pasiekė. Tai puikiai išleistas ir idomus leidinys, kuris išsamiai pristato Lietuvos kūrėjų, istoriją, ir svarbiausią, padėti. Du puslapiai yra paskirti Jungtinių Valstybių atstovų citatoms, smerkiančioms smurtą ir kolonializmą. Toliau, "Lituanus" žurnalo vedamajame "Kur yra Baltų delegacijos Jungtinės Valstybės?", kreipiamasi į Afro-Azijos tautas prašant skubiai svarstyti Lietuvos, Latvijos ir Estijos kolonializmo klausimą".

Tokie atsiliepimai apie Lituanus yra dažni ir savime aišku galime jais didžiuliuoti. Tačiau apgailestautina, kad nepakankamai numerių yra išsiuntinėjama svetimaučiams dėl finansinių priežasčių. Šiam svarbiu tikslui turi prisidėti kiekvienas lietuvis. Tada, kada vyksta vėjus "Lituanus" žurnalui remti, siųsk savo prenumeratą: Lituanus, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

• Dr. A. Baltrukėnas, iš Akron, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

Žaliuojančių medžių pavėsyje, Los Angeles lietuviai gegužės 7 d. buvo susirinkę į Lietuvių Bendruomenės suruoštą pikniką. Nuotraukoje dalis iškylautojų.

Los Angeles Lietuvių Bendruomenės piknike gegužės 7 d. daug kas galėjo išbandyti savo laimę. Nuotraukoje: Aftukienė, Kančauskienė ir Urniežius prie laimėjimų paskirstymo.

L. Kančausko nuotrauka

CHICAGO

A.L.B. Chicagos Apygardos K. Donelaičio lituanistikos mokykla ruošia sporto ir dainų šventę. Šventės programoje dalyvaus visi mokyklos mokiniai, kurių yra apie pusantro šimto. Visais šventės ruošimo reikalais rūpinasi Tėvų Komitetas, mokytojai ir glaudžiai bendradarbiaudami visi mokinių tėveliai. Dirbant bendromis pastangomis tikimasi ir norima, kad šventė ne tik programos išpildymu, bet ir jos ruošimu pasiektų reikiamą lietuviškos atžvilgiu tikslą.

NAUJAS 'KARYS'

Išėjo iš spaudos naujas, gegužės mėn. "Kario" 5 (1372) nr. Jo turinį sudaro šie rašiniai: B. Augino -- Lietuviško židinio vaidilutė, O. Urbono -- Didžiojo Šiaurės karo frontas Lietuvoje, J. Baublio -- Geležinkelio būrys Vilniaus kryptimi, V. Širvydo -- Senovės Lietuva, F. Kiršos -- Šventieji akmenys (eil.) A. Bernoto -- Šauktas, V. Mantvydo -- Lietuvos valstybės sienos, B. Goldwaterio -- Užsienio politika, kokla reikalinga Amerikai, V. Putvio -- Žmogus galiūnas, K. -- Pasilikusiai motinai, A. Mirono -- Jaunos sielos karys -- rašytojas, K. Kepalo vert. -- Iš lenkų karo atasės plk. L. Mitkevičiaus, Kauno atsiminimų 1938 ir 1939 metais. Be to, karinės žinios, mirusieji kariai ir kt.

AUDRONĖS SVEČIŲ DĖMESIUI

Jau laikas pagalvoti, kur geriausiai pailsėti per atostogas.

Dr. Eduardas ir Marija Jansonai, gražios lietuviškos vasaravimo vilos "Audronė" Cape Cod, Mass. savininkai praneša, kad šiemet vasarvietė turės daugiau kambarių ir todėl bus daroma speciali nuolaida šeimoms su daugiau vaikų, ypač prieš ir po sezono.

Vila atidaroma nuo birželio mėn. 10 d., šeštadienio iki rugsėjo mėn.

Iš kalno kreiptis: E. Jansonas, 89 Mt. Ida Rd., Boston 22, Mass. Telef. AV 8-5999 arba AUDRONĖ — JANSONAS, 87 East Bay Rd. Osterville Cape Cod, Mass. Tel. GA 8-8425.

Šventėje numatytas iškilmingas paradas, programoje bendri pratimai: "Ar aš tau sese nesakiau?", "Dar daug dainelių". Su trispalvėmis vėliavėlėmis: "Leiskit į tėvynę", "Į kovą, į kovą". Berniukai su lazdomis: "Gieda gaideliai". Mergaitės: plastika "Lietuva brangi". Inscenizuota: "Tekėjo saulelė". Tautinių šokių pynė. Mokyklos visų mokinių choras su deklamacijomis, vaikams pritaikyti, įvairiausi žaidimai.

Mokyklos Tėvų Komitetas rūpestingai ruošiasi pasižymėjusiems mokiniams įteikti dovanas. Kaip ir visuomet, šiam kilniam tikslui ateina pagalbą mūsų geraširdžiai biznieriiai. Tat mūsų mažiesiems lietuviukams, pirmą kartą šiam tikslui, bus renkamos dovanėlės ir aukos, kurios bus jiems įteiktos sporto ir dainų šventės metu, 1961 m. birželio 4 d., 1 val. p. p., Marijonų Seminarijos aikštėje. Lietuviška visuomenė, ypač jaunimas, kviečiama į šią šventę atvykti.

A.L.B. Chicagos Apygardos K. Donelaičio lituanistikos mokykloje kiekvieną šeštadienį, pradedant gegužės 13 d. nuo 9:30 iki 1:30 v. p. p., vyksta naujų mokinių registracija. Prašoma tėvelius registruoti vaikučius nuo 5 metų ir visus kitus vyresniojo amžiaus mokinius. Šioje mokykloje veikia parengiamoji klasė, kur jaunesnio amžiaus vaikams taikomas pats naujusias metodus — ruošiant

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

NEW YORK

Skautų tėvams ir rėmėjams

Gegužės 21 d., sekmadienį, lygiai 12 val. Apreiškimo parapijos mokykloje, Brooklyn, N. Y. įvyks New Yorko Lietuvių Skautams Remti Komiteto kviečiamas skautų tėvų ir rėmėjų mėtinis susirinkimas.

PRANEŠIMAS VASAROTOJAMS

Dr. Valerijus Norvaišius vasarvietė "NIDA", Cape Cod, West Hyannisport, Centerville Ave., sudaro visas gero poilsio ir malonaus vasaravimo sąlygas.

Sausas pušynas, gražūs kambariai, puikus maistas, tik penkios minutės pėsčiom iki geriausio paplūdimio Atlanto pakrašty su šiltu Golfo srovės vandeniu.

Hyannis lengvai pasiekiamas traukiniu, autobusu ir lėktuvu. Iš ten iki Nidos dvi mylios taxi.

Vasarvietė veikia nuo birželio 1 dienos.

Kambariai užsakomi:

NIDA,
P. O. Box 367,
West Hyannisport,
Cape Cod, Mass.
Tel.: SPring 5-3987.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS SEIMAS

CHICAGOJE

GEGUŽES 27

RENGIA

BANKETĄ

kuris įvyks Sheraton-Towers viešbučio didžiojoje salėje, 505 N. Michigan Ave. Gros Bob Roberts 15-kos žmonių ir Clevelando Neo-Lithuanų kapelos.

Pradžią 7:30, vakarienė 8:30.

Bilietus galima gauti ir vietos rezervuojamos iki gegužės mėn. 20 d. "Marginiuose" — 2511 W. 69 St., Marguty — 6755 So. Western Ave., Štangenbergo kraut. — 1447 So. 50 Ave., Cicero ir pas P. Vėbrą, telef. CR 7-2478, 2645 W. 18 St., Chicago 8, Illinois.

KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER ATOSTOGAS

GARSIAJE CAPE COD — OSTERVILLE, MASS, KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO, LONG BEACH PLIAŽO, PUŠŲ PAVĖSYJE, GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖS VILOJE

"AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
TEL. GA 8-8425

Ištaikinga vila, erdvūs kambariai • Gražus privatus 2 akry pušynas — parkas • Šilto Golfstomo srovės, atvira jūros plažas 5 min. pėsčiom • Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams • Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas.

VILA ATIDAROMA NUO BIRŽELIO MĖN. 10 IKI RUGSĖJO 15 D.

Lietuviai savininkai Dr. Eduardas ir Marija Jansonai visus malonai kviečia atvykti.

Kreiptis: E. Jansonas, 89 Mt. Ida Rd., Boston 22, Mass. Tel. AV 8-5999 arba nuo birželio 10 d.

AUDRONĖ JANSONAS,
87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass.
Tel. GA 8-8425.